

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA REGIONÓW 2017

Województwo zachodniopomorskie

prof. dr hab. Hanna Godlewska-Majkowska

dr Tomasz Pilewicz

dr Dariusz Turek

dr Patrycjusz Zarębski

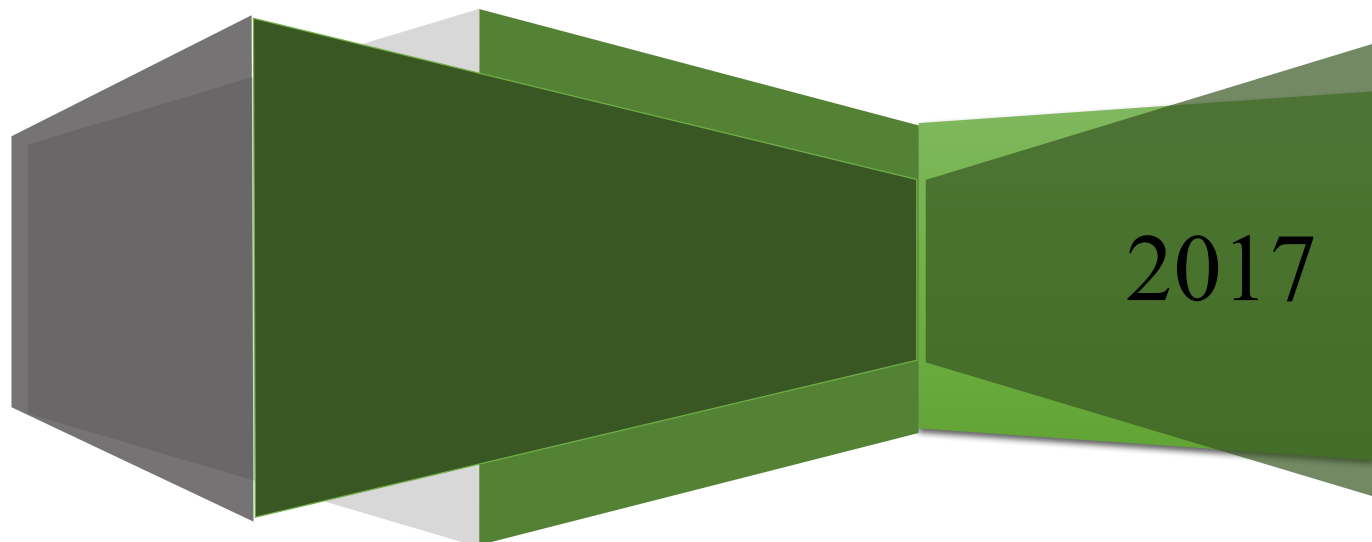
mgr Mariusz Czernecki

mgr Dagmara Miąsek

mgr Magdalena Typa

Raport przygotowany na zlecenie
Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.
w Instytucie Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie

Warszawa, listopad 2017

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja
Inwestycji i Handlu
Grupa PFR

Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. działa na rzecz zwiększenia napływu inwestycji do Polski, rozwoju polskich inwestycji zagranicznych oraz intensyfikacji polskiego eksportu.

Wspierając przedsiębiorców, Agencja pomaga w pokonywaniu procedur administracyjnych oraz prawnych dotyczących konkretnych przedsięwzięć. PAIH pomaga m.in. w opracowaniu rozwiązań prawnych, znalezieniu odpowiedniej lokalizacji, wiarygodnych partnerów oraz dostawców.

PAIH realizuje programy dedykowane ekspansji na rynki perspektywiczne: Go China, Go Africa, Go Arctic, Go India, Go ASEAN oraz Go Iran. W celu bezpośredniego wsparcia polskich firm na miejscu inwestycji, Agencja sukcesywnie uruchamia oddziały zagraniczne.

Szczegółowe informacje na temat usług oferowanych przez PAIH dostępne są na stronie: www.paih.gov.pl

WSTĘP

Niniejszy raport powstał na zamówienie Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu jako kolejna edycja raportów atrakcyjności regionów. Raporty te są corocznie publikowane od 2008, co jest efektem wykorzystania w praktyce gospodarczej badań naukowych prowadzonych od 2002 roku, pod kierunkiem prof. dr hab. H. Godlewskiej-Majkowskiej w Szkole Głównej Handlowej, w Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, w Instytucie Przedsiębiorstwa. Wszyscy Autorzy stanowią trzon zespołu, rozwijającego metodykę pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów.

Raport składa się z kilku części. W pierwszej z nich zaprezentowano w sposób syntetyczny gospodarkę województwa zachodniopomorskiego, zwracając uwagę na jego potencjał społeczno-gospodarczy oraz poziom i strukturę gospodarki. W tej części opracowania znajduje się tabelaryczne syntetyczne ujęcie najważniejszych informacji społeczno-gospodarczych z uwzględnieniem ocen atrakcyjności inwestycyjnej. Następnie zaprezentowano pozycję województwa na tle innych regionów Polski i Unii Europejskiej, zwracając uwagę na najważniejsze dla regionu rodzaje przemysłu oraz sektory wysokiej szansy.

Drugą część raportu poświęcono ukazaniu wewnętrznego zróżnicowania atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego w skali powiatów i gmin. W tym celu wykorzystano wyniki badań naukowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie odnoszące się do wszystkich gmin i powiatów w Polsce, co czyni zaprezentowane oceny zachodniopomorskich powiatów i gmin porównywalnymi z ocenami innych jednostek w pozostałych województwach Polski.

Trzecia część raportu jest poświęcona prezentacji wiodących instytucji otoczenia biznesu w województwie ze wskazaniem rodzaju wsparcia dla inwestorów. Następnie ukazane jest rozmieszczenie i efekty działalności specjalnych stref ekonomicznych w województwie na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r.

Raport wieńczy aneks, w którym ujęto zestawienie tabelaryczne ocen atrakcyjności inwestycyjnej dla powiatów i gmin województwa. Zawiera on również tabelaryczne zestawienie efektów funkcjonowania Specjalnych Stref Ekonomicznych.

W pracy zastosowano dwa podejścia do atrakcyjności inwestycyjnej. Wyróżniono **potencjalną atrakcyjność inwestycyjną** definiowaną jako zespół regionalnych walorów lokalizacyjnych, które mają wpływ na osiąganie celów inwestora (np. w postaci kształtowania się kosztów prowadzonej działalności gospodarczej, przychodów ze sprzedaży, rentowności netto oraz konkurencyjności danej inwestycji).

Ponadto zastosowano pojęcie **rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej**, rozumianej jako zdolność regionu do wykreowania satysfakcji klienta - inwestora i wywołania absorpcji

kapitału finansowego i rzeczowego w formie inwestycji. Można ją mierzyć za pomocą efektywności poniesionych nakładów kapitału.¹

Wskaźniki potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej w wersji podstawowej (PAI1) oceniają walory lokalizacyjne regionów. Są one obliczane dla jednostek różnych szczebli podziału statystycznego (gminy, powiaty, podregiony, województwa). Wskaźniki odnoszą się do całości gospodarki narodowej oraz do poszczególnych wybranych sekcji gospodarki: C - przemysłu przetwórczego, G - handlu i napraw, I - zakwaterowania i gastronomii, M - działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej. Sekcje te stanowią trzon gospodarki regionalnej.

W raportach oprócz wskaźników PAI1 wykorzystano wskaźniki skonstruowane wyłącznie dla województw, w oparciu o wiele cech dostępnych od poziomu województw. Umożliwiają one znacznie szerszy kontekst ocen atrakcyjności inwestycyjnej w porównaniu do wskaźników PAI1. Są to wskaźniki grupy PAI2, opracowane na potrzeby oceny atrakcyjności inwestycyjnej w ujęciu ogólnym, czyli dla gospodarki narodowej a także w odniesieniu do ww. sekcji gospodarki.

Ponadto w raporcie wykorzystano oceny rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), nawiązującej do napływu kapitału inwestycyjnego oraz efektów inwestycji, rozpatrywanych z punktu widzenia produktywności i efektywności poniesionych nakładów. Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna może być odnoszona do poziomu województw ze względu na dostępność danych statystycznych.

Zaproponowane miary są przedmiotem corocznej ewaluacji, dzięki konsultacjom z instytucjami obsługującymi inwestorów zagranicznych, jak i bezpośrednim kontaktom zespołu z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami przedsiębiorców. Z opisem metodycznym pomiaru atrakcyjności inwestycyjnej regionów Polski oraz powiatów i gmin można zapoznać się na stronie **Instytutu Przedsiębiorstwa Szkoły Głównej Handlowej** (<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>), a także w licznych publikacjach naukowych i ekspertyzach.

¹ Szerzej na ten temat m.in. w: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski jako źródło przedsiębiorczych przewag konkurencyjnych*, praca zespołowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Studia i Analizy Instytutu Przedsiębiorstwa, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2012; H. Godlewska-Majkowska, *Polish regions and their investment attractiveness in the EU*, w: POLAND Competitiveness Report 2013. National and Regional Dimensions, M. Weresa (editor), Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013, s. 299-316.

1. CHARAKTERYSTYKA GOSPODARKI REGIONALNEJ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Województwo zachodniopomorskie charakteryzuje się bardzo dobrym położeniem względem rynków europejskich oraz państw Morza Bałtyckiego. Największe miasto w województwie Szczecin skupia w sobie najwyższe wartości potencjału gospodarczego w województwie oraz posiada bardzo dobre połączenia komunikacyjne z europejskimi autostradami oraz połączeniami morskimi.

Głównymi atutami województwa są:

- wyjątkowe położenie regionu, które daje szansę wykorzystania w działaniach gospodarczych bogatego wachlarza środków transportu: wodnego, kolejowego, lotniczego oraz drogowego,
- województwo posiada bogate tradycje związane z gospodarką morską (przemysł okrętowy, rybołówstwo, turystyka nadmorska),
- ponad połowa powierzchni województwa to tereny rolnicze, co daje szansę na inwestycje oraz rozwój branży rolnej i spożywczej,
- wysokie walory przyrodnicze dla rozwoju turystyki (Morze Bałtyckie, Pojezierza Wałeckie oraz Drawskie),
- szczególne walory inwestycyjne dla rozwoju turystyki, głównie w pasie nadmorskim województwa oraz Pojezierzach Drawskim oraz Wałeckim,
- duże możliwości produkcji energii odnawialnej (rośliny energetyczne, farmy wiatrowe), co w połączeniu z rozwojem turystyki sprawia, iż województwo zachodniopomorskie może stać się symbolem rozwoju zrównoważonego z wykorzystaniem nowoczesnych technologii wspierających gospodarkę regionalną.

Zbiórczą charakterystykę województwa zawiera tabela 1.

Tabela 1. Ogólna charakterystyka gospodarki województwa zachodniopomorskiego

Wyszczególnienie	Województwo zachodniopomorskie	Polska	Udział procentowy województwa w wielkości krajowej
Potencjał rynkowy			
PKB per capita w 2014 r. (zł/osoba)	37 461	44 686	-
Liczba ludności (osoby stan na 31 XII 2016)	1 708 174	38 432 992	4,4%
Potencjał zasobów pracy			
Absolwenci szkół wyższych w 2016 r. (osoby)	11 892	364 399	3,3%
Absolwenci szkół średnich w 2016 r. (osoby)	11 248	268 502	4,2%
Liczba pracujących w 2016 r. (tysiące osób)	673	16 197	4,2%
Struktura pracujących w 2016 r.	sektor rolniczy 7,1%	10,6%	
	sektor przemysłowy 29,3%	31,4%	
	sektor usługowy 63,5%	58,0%	
Nakłady inwestycyjne i kapitał spółek z udziałem kapitału zagranicznego w województwie			
Nakłady inwestycyjne w 2015 r. (mln zł)	2 321,6	83 788,9	2,8%
Kapitał spółek w 2015r. (mln zł)	7 789,4	203 897,8	3,8%
Specjalne strefy ekonomiczne w województwie			
– Kostrzyńsko-Słubicka – Mielecka – Pomorska – Słupska			
Oceny wyróżniające województwo zachodniopomorskie wg PAI2 i RAI (klasa A, B i C)			
Potencjalna atrakcyjność inwestycyjna PAI_2		Handel i naprawy klasa C Zakwaterowanie i gastronomia klasa A	
Rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna RAI		Gospodarka narodowa klasa A Przemysł klasa C Zakwaterowanie i gastronomia klasa B Działalność profesjonalna naukowa i techniczna klasa A	
Wyróżnione powiaty i gminy wg PAI1_GN			
Powiaty	Klasa A	m. Koszalin, m. Szczecin, m. Świnoujście, policki	
	Klasa B	kołobrzeski	
Gminy	Klasa A	Białogard (m), Biesiekierz (w), Darłowo (m), Dobra (Szczecińska) (w), Drawsko Pomorskie (m-w), Dziwnów (m-w), Gryfino (m-w), Karlino (m-w), Kołbaskowo (w), Kołobrzeg (m), Kołobrzeg (w), Koszalin (m), Mielno (w), Międzyzdroje (m-w), Police (m-w), Rewal (w), Sławno (m), Stargard (m), Szczecin (m), Szczecinek (m), Świdwin (m), Świnoujście (m), Ustronie Morskie (w), Wałcz (m)	
	Klasa B	Barlinek (m-w), Dębno (m-w), Goleniów (m-w), Kobylanka (w), Osina (w), Sianów (m-w), Stepnica (w), Świeszyno (w), Złocieniec (m-w)	

Objaśnienia: (m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska,

PAI – potencjalna atrakcyjność inwestycyjna, RAI - rzeczywista atrakcyjność inwestycyjna

* Więcej informacji w Aneksie w tab. 4.

Źródło: opracowanie własne.

Liczba osób zamieszkujących województwo w roku 2016 to 1 708 174 mieszkańców, co stanowiło 4,5% ludności Polski. W województwie zachodniopomorskim struktura wieku w roku 2014 przedstawiała się następująco: na wiek przedprodukcyjny przypadało 17,3% osób, produkcyjny: 62,3% i poprodukcyjny: 20,4% (Polska analogicznie: 17,9%, 61,8% i 20,2%).

Główny potencjał dla tworzenia kapitału ludzkiego w województwie stanowi 16 uczelni wyższych, w których kształci się 45 tys. studentów, czyli 3,3% studentów w skali kraju. Według raportu przygotowanego przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych (KEJN) dla Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w województwie zachodniopomorskim 1 wydział otrzymał najwyższą kategorię A+ (Wydział Lekarsko-biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie); 4 wydziały uczelni wyższych otrzymało kategorię naukową A; 27 wydziałów otrzymało kategorię – B; a 6 wydziały kategorię – C. Warto także wspomnieć, że 13 szkół wyższych nie otrzymało żadnej kategorii przyznawanej przez KEJN (aneks, tab.5.).

W województwie do szkół zasadniczych uczęszcza 11,3% uczniów województwa, natomiast do techników 29,7%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była równa we wrześniu 2017 r. 8,9%, dla porównania w Polsce – 6,8%.² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2017 wyniosło 4051,67 zł, czyli 99% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Województwo zachodniopomorskie dostarczyło w 2014 r. 3,7% produktu krajowego brutto Polski. W przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowiło to 37461 zł, przy średniej dla Polski 44686 zł. Wynik ten plasuje województwo na 9 miejscu w kraju. Dynamika wzrostu PKB w województwie w latach 2004-2014 wyniosła 173%, przy średniej dla Polski równej 185%.

W porównaniu do całego kraju, struktura zatrudnienia w województwie charakteryzuje się stosunkowo wysokim udziałem sektora usług 63,5% podczas gdy na sektor rolniczy i przemysłowy przypada analogicznie 7,1% i 29,3% pracujących (GUS, BDL 2017).

W strukturze przemysłu województwa zachodniopomorskiego wybijają się kilka działów takie jak: produkcja artykułów spożywczych (15% wartości produkcji sprzedanej całego przemysłu województwa na koniec 2016 roku), produkcja wyrobów z drewna, z korka, słomy i wikliny (12%), produkcja wyrobów z metali (9%) oraz produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (7%) i produkcja maszyn i urządzeń (6%). Region jest czołowym producentem wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (14%) krajowej wartości produkcji sprzedanej w 2016 roku)³.

² Bezrobotni oraz stopa bezrobocia wg województw, podregionów i powiatów (stan na koniec września 2017 r.) GUS.

³ Obliczenia na podstawie Biuletynu Statystycznego Województwa Zachodnio-pomorskiego, I kwartał 2017 oraz Biuletynu Statystycznego I kwartał 2017, www.stat.gov.pl (07.11.2017) .

Dla inwestorów istotne znaczenie może mieć to, które sektory są postrzegane jako strategiczne przez władze województwa zachodniopomorskiego. Na podstawie strategii rozwoju regionalnego można do nich zaliczyć takie sektory jak: gospodarka morska, gospodarka przemysłowa, turystyka, rozwinięte usługi komercyjne i wirtualne, przemysł informacyjny, przemysł komputerowy, przemysł telekomunikacyjny, usługi informatyczne i informacyjne, biotechnologie, technologie genetyczne, usługi konsultingowe, usługi wiedzy oraz rozwój telemetriki. Ważną wskazówką dla inwestorów zainteresowanych dokonaniem inwestycji w województwie zachodniopomorskim, może być lista tzw. sektorów wysokich szans, ustalona przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu przy współpracy z samorządem województwa zachodniopomorskiego w oparciu o obserwacje tendencji w zakresie napływu inwestycji do tego województwa. Są to sektory:

- usługi przyszłości (ICT, KPO, B+R),
- działalność morska i logistyka,
- przemysł metalowo-maszynowy,
- biogospodarka (sektor drzewno-meblarski, sektor rolno-spożywczy, energetyka odnawialna, zielona chemia),
- turystyka i zdrowie.

Inwestycje te mogą być lokowane w specjalnie przygotowanych na preferencyjnych warunkach atrakcyjnych lokalizacjach oferowanych przez Specjalne Strefy Ekonomiczne: **Kostrzyńsko-Słubicka, Mielecka, Pomorska, Słupska, w następujących podstrefach:**

- **SSE Kostrzyńsko-Słubicka**, podstrefy: Barlinek (m-w), Białogard (m), Dębno (m-w), Golczewo (m-w), Goleniów (m-w), Gryfino (m-w), Kamień Pomorski (m-w), Karlino (m-w), Łobez (m-w), Nowogard (m-w), Pełczyce (m-w), Szczecin (m),
- **SSE Mielecka**, podstrefa: Szczecin (m),
- **SSE Pomorska**, podstrefy: Police (m-w), Stargard (m),
- **SSE Słupska**, podstrefy: Biesiekierz (w), Darłowo (m), Kalisz Pomorski (m-w), Karlino (m-w), Koszalin (m), Polanów (m-w), Szczecinek (m), Tychowo (m-w), Wałcz (m).

We wszystkich wymienionych lokalizacjach inwestorzy mogą uzyskać zwolnienie z podatku dochodowego sięgające 35% - 55%, w zależności od wielkości przedsiębiorstwa - więcej na temat zasad pomocy publicznej:

http://www.paih.gov.pl/strefa_inwestora/zachety_inwestycyjne_w_sse.

2. POZYCJA WOJEWÓDZTWA NA MAPIE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ POLSKI I UNII EUROPEJSKIEJ

Województwo zachodniopomorskie jest regionem nadmorskim, z czego wynikają predyspozycje rozwoju turystyki i gospodarki morskiej. Znalazło to odzwierciedlenie w przyznaniu województwu najwyższej oceny A pod względem potencjalnej atrakcyjności

inwestycyjnej (PAI 2) dla sekcji zakwaterowanie i gastronomia (klasa A), a także klasy C dla handlu i napraw.

Atrakcyjność inwestycyjną można także określić na podstawie wskaźników rzeczywistej atrakcyjności inwestycyjnej (RAI), opartych na mikroklimatach takich jak: produktywność majątku trwałego, produktywność pracy, gospodarka finansowa JST oraz nakłady inwestycyjne. Region uzyskał wysoką ocenę wskaźników RAI dla gospodarki narodowej (klasa A), przemysłu (klasa C), zakwaterowania i gastronomii (klasa B) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (klasa A).

W oparciu o metodykę opracowaną przez zespół Instytutu Przedsiębiorstwa w ramach badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, od czterech lat tworzona jest ocena atrakcyjności inwestycyjnej dla wszystkich regionów Unii Europejskiej. Ocena ta oparta jest na pomiarze atrakcyjności zasobów pracy, rynku oraz innowacyjności.⁴

Województwo zachodniopomorskie wśród regionów Unii Europejskiej szeregu NUTS 2 posiada niską atrakcyjność inwestycyjną (klasa E). Województwo zostało sklasyfikowane na 187. miejscu spośród 275 badanych regionów.

Województwo jest bardziej atrakcyjne niż regiony:

- **austriackie:** Burgenland;
- **belgijskie:** Prov. Hainaut, Prov. Luxembourg;
- **brytyjskie:** Cumbria, Lincolnshire, Cornwall and Isles of Scilly, West Wales and The Valleys, Highlands and Islands;
- **bułgarskie:** Severozapaden, Severen tsentralen, Severoiztochen, Yugoiztochen, Yuzhen tsentralen;
- **chorwackie:** Jadranska Hrvatska, Kontinentalna Hrvatska;
- **czeskie:** Severozápad;
- **francuskie:** Champagne-Ardenne, Picardie, Basse-Normandie, Bourgogne, Lorraine, Poitou-Charentes, Limousin, Guadeloupe, Guyane, Réunion;
- **greckie:** Anatoliki Makedonia, Thraki, Kentriki Makedonia, Dytiki Makedonia, Thessalia, Ipeiros, Ionia Nisia, Dytiki Ellada, Sterea Ellada, Peloponnisos, Voreio Aigaio, Notio Aigaio;
- **hiszpańskie:** Castilla y León, Castilla-La Mancha, Extremadura, Andalucía, Región de Murcia, Canarias;
- **holenderskie:** Friesland, Drenthe, Zeeland;
- **niemieckie:** Lüneburg, Weser-Ems, Koblenz, Sachsen-Anhalt;

⁴ Więcej: *Atrakcyjność inwestycyjna regionów Polski na tle Unii Europejskiej*, praca zbiorowa pod red. H. Godlewskiej-Majkowskiej, Oficyna Wydawnicza SGH, Warszawa 2013 oraz <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KNoP/struktura/IP/struktura/ZOB/>

- **portugalskie:** Algarve, Centro, Alentejo, Região Autónoma dos Açores, Região Autónoma da Madeira;
- **rumuńskie:** Nord-Vest, Centru, Nord-Est, Sud-Est, Sud - Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest;
- **słowackie:** Stredné Slovensko, Východné Slovensko;
- **słoweńskie:** Vzhodna Slovenija;
- **węgierskie:** Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld;
- **włoskie:** Abruzzo, Molise, Campania, Puglia, Basilicata, Calabria, Sicilia, Sardegna, Umbria, Marche.

3. ZRÓŻNICOWANIE WEWNĘTRZNE ATRAKCYJNOŚCI INWESTYCYJNEJ WOJEWÓDZTWA

Atrakcyjność inwestycyjna poszczególnych jednostek administracyjnych województwa jest wynikiem oceny istotnych z punktu widzenia inwestora warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej. Za czynniki te przyjmuje się: sytuację na rynku pracy, wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz społeczną, a także sytuację rynkową oraz uwarunkowania przyrodnicze.

Ocena **rynku pracy** informuje inwestora o możliwości pozyskania pracowników do planowych przedsięwzięć gospodarczych, nadwyżce lub niedoborach tych pracowników, co pośrednio wpływa na koszty zatrudnienia.

Ocena stanu **infrastruktury technicznej** pozwala planować przedsięwzięcia gospodarcze, które wymagają przygotowania terenu inwestycyjnego w podstawowe elementy techniczne, takie jak: instalacje przesyłowe: wody, gazu, prądu, a także urządzenia ochrony środowiska w postaci oczyszczalni ścieków.

Infrastruktura społeczna oceniana jest przez pryzmat wyposażenia danej lokalizacji w budynki oraz urządzenia decydujące o jakości życia mieszkańców, czy też rozwoju kapitału ludzkiego, poprzez dostęp do edukacji, służby zdrowia, obiektów sportowo-rekreacyjnych, technologii informacyjnych, w tym Internetu.

Sytuacja rynkowa informuje inwestora o chłonności rynku, czyli liczbie potencjalnych konsumentów, a także pośrednio o ich zamożności, czyli możliwości nabywania towarów i usług.

Na potrzeby oceny atrakcyjności lokalizacji usług turystycznych i ich pochodnych, poddano ocenie **uwarunkowania przyrodnicze**, które stanowią jednocześnie istotny element kształtowania jakości życia mieszkańców.

Łączna ocena wszystkich wymienionych elementów w poszczególnych powiatach lub gminach, pokazuje przestrzenne zróżnicowanie atrakcyjności inwestycyjnej w województwie. Dodatkowo prezentowane są wyniki oceny dla poszczególnych obszarów gospodarki, takich jak: przemysł, handel, usługi turystyczne oraz usługi nowoczesne związane z działalnością profesjonalną, naukową oraz techniczną (rysunek 1 i 2). Prezentowane na mapie wyróżnione lokalizacje oznaczono gwiazdami, które wskazują najwyższe oceny, wspomnianych już wyżej poszczególnych warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Gwiazda pomarańczowa oznacza, iż powiat lub gmina uzyskała ponad przeciętną ocenę we wszystkich analizowanych obszarach (gospodarki narodowej, przemysłu, handlu, usług turystycznych oraz usług profesjonalnych) natomiast **gwiazda złota** jest najwyższym wyróżnieniem i oznacza najwyższą ocenę wszystkich analizowanych sekcji gospodarczych w danym powiecie lub gminie.

W grupie powiatów najwyżej ocenione miasta na prawach powiatu - **złote gwiazdy** to: Koszalin, Szczecin, Świnoujście, a także powiat policki oraz wyróżnione **gwiazdą pomarańczową** powiaty ziemskie: kamieński, kołobrzegi, sławieński.

W grupie gmin miejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to miasta: Białogard (m), Darłowo (m), Kołobrzeg (m), Koszalin (m), Sławno (m), Stargard (m), Szczecin (m), Szczecinek (m), Świdwin (m), Świnoujście (m), Wałcz (m).

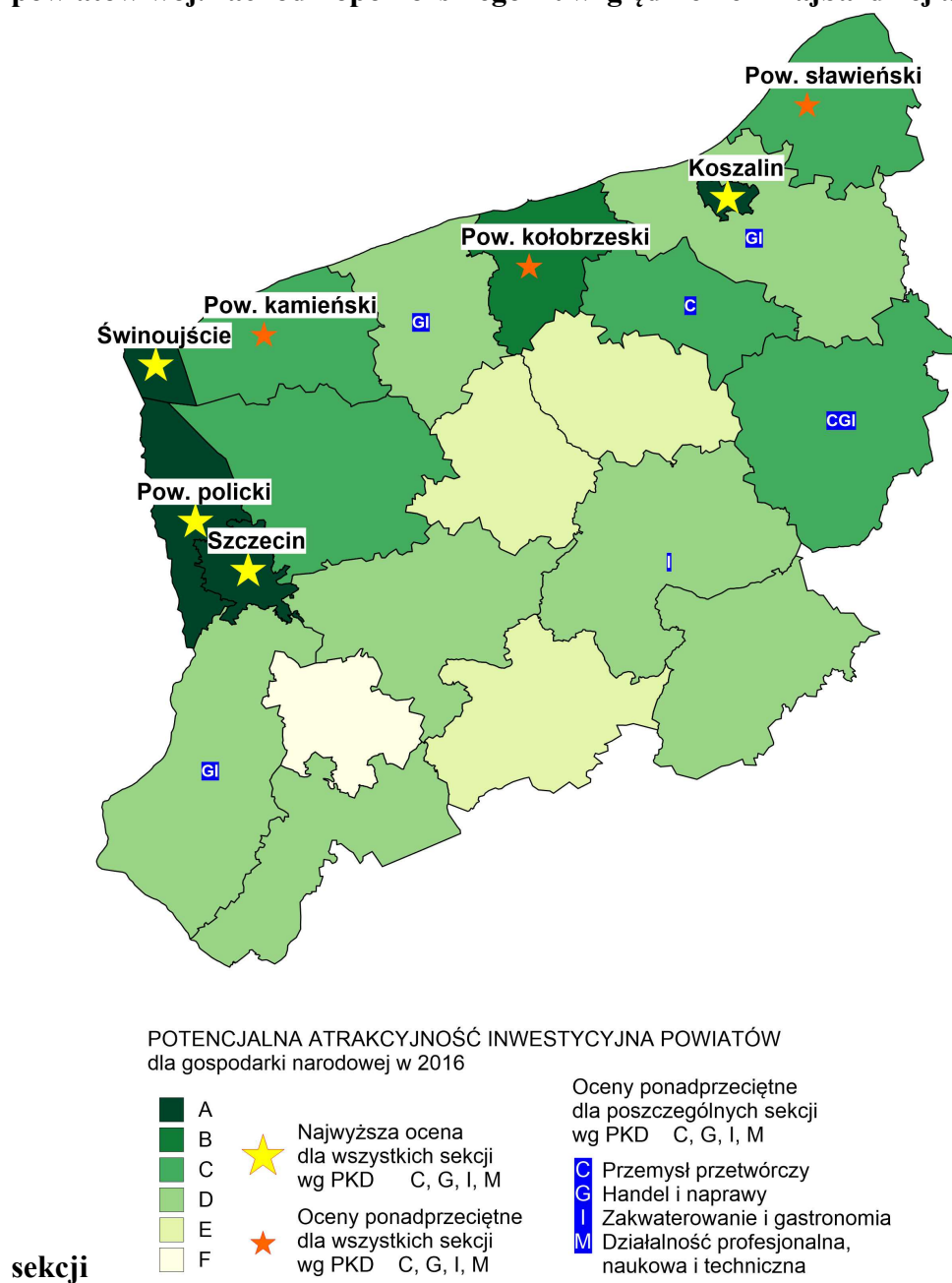
W grupie gmin wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Dobra (Szczecińska) (w), Kołbaskowo (w), Kołobrzeg (w), Rewal (w), Ustronie Morskie (w),
- **gwiazdą pomarańczową** to: Biesiekierz (w), Brzeźno (w), Dygowo (w), Kobylanka (w), Manowo (w), Mielno (w), Osina (w), Postomino (w), Stare Czarnowo (w), Stepnica (w), Świeszyno (w).

W grupie gmin miejsko-wiejskich najwyżej ocenione, wyróżnione:

- **złotą gwiazdą** to: Dziwnów (m-w), Gryfino (m-w), Międzyzdroje (m-w), Police (m-w),
- **gwiazdą pomarańczową** to gminy: Barlinek (m-w), Borne Sulinowo (m-w), Choszczno (m-w), Czaplinek (m-w), Dębno (m-w), Drawsko Pomorskie (m-w), Goleniów (m-w), Gościno (m-w), Gryfice (m-w), Kalisz Pomorski (m-w), Kamień Pomorski (m-w), Karlino (m-w), Mirosławiec (m-w), Nowogard (m-w), Pyrzyce (m-w), Resko (m-w), Sianów (m-w), Trzebiatów (m-w), Złocieniec (m-w).

Rysunek 1. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej powiatów woj. zachodniopomorskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych

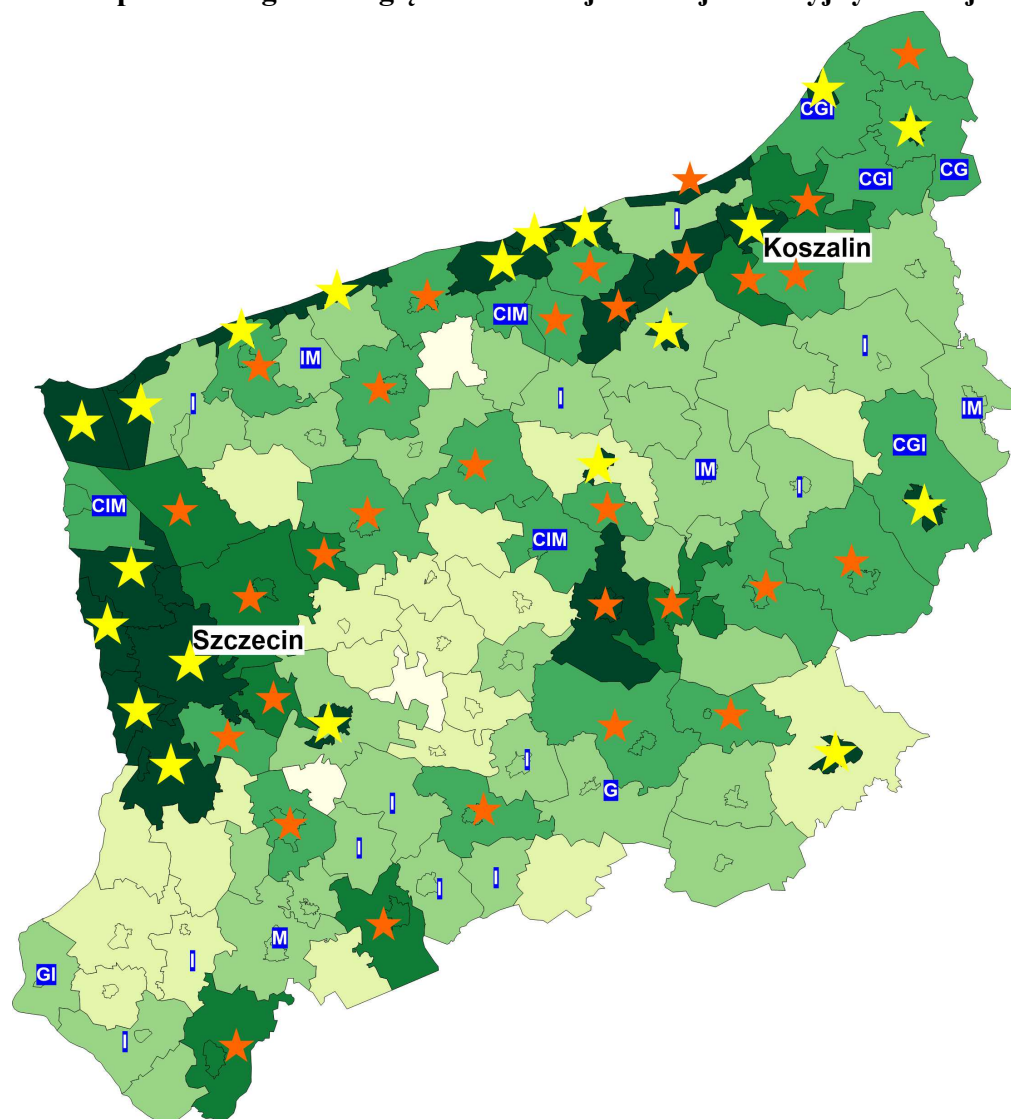

Powiaty oznaczone złotą gwiazdą:

Koszalin, policki, Szczecin, Świnoujście

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 2. Zróżnicowanie przestrzenne potencjalnej atrakcyjności inwestycyjnej gmin woj. zachodniopomorskiego z uwzględnieniem najbardziej atrakcyjnych sekcji

POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN
dla gospodarki narodowej w 2016

Najwyższa ocena
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla wszystkich sekcji
wg PKD C, G, I, M

Oceny ponadprzeciętne
dla poszczególnych sekcji
wg PKD C, G, I, M

C Przemysł przetwórczy
G Handel i naprawy
I Zakwaterowanie i gastronomia
M Działalność profesjonalna,
naukowa i techniczna

Gminy oznaczone złotą gwiazdą:

Białogard (m), Darłowo (m), Dobra (Szczecińska) (w), Dziwnów (m-w), Gryfino (m-w), Kołbaskowo (w), Kołobrzeg (m), Kołobrzeg (w), Koszalin (m), Międzyzdroje (m-w), Police (m-w), Rewal (w), Sławno (m), Stargard (m), Szczecin (m), Szczecinek (m), Świdwin (m), Świnoujście (m), Ustronie Morskie (w), Wałcz (m)

Źródło: opracowanie własne.

4. WSPARCIE INSTYTUCJONALNE INWESTORA I PRZEDSIĘBIORCY W WOJEWÓDZTWIE

Rozwój instytucji otoczenia biznesu w regionie stanowi ważny czynnik jego atrakcyjności inwestycyjnej. Szczególnie istotną rolę odgrywają instytucje wspierające przedsiębiorczość, rozwiązania proinwestycyjne, komercjalizację badań naukowych i innowacyjność przedsiębiorstw.

4.1. INSTYTUCJE OTOCZENIA BIZNESU

Wśród instytucji okołobiznesowych w województwie (z wyłączeniem instytucji naukowo-badawczych), które mają wpływ na rozwój gospodarczy regionu znajdują się m.in. izby gospodarcze, stowarzyszenia, inkubatory przedsiębiorczości, parki technologiczne, centra transferu technologii, ośrodki doradztwa, instytucje finansowe oraz agencje rozwoju.

Dla inwestorów szczególnie ważnym wsparciem jest system regionalnych Centrów Obsługi Inwestora stworzony przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. w porozumieniu z marszałkami województw dla zapewnienia inwestorom kompleksowej obsługi na poziomie każdego województwa.

W województwie zachodniopomorskim jest to:

Centrum Obsługi Inwestora działające w strukturze
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego
www.coi.wzp.pl

Zachodniopomorskie Centrum Obsługi Inwestora jako Partner PAIH to: „one stop shop”, źródło potrzebnych inwestorowi informacji regionalnych, przepisów i aktów prawnych, ofert inwestycyjnych oraz aktualnych danych o gospodarce regionu, jednostka, której pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje do obsługi inwestorów. Personel COI działa według standardów określonych przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A., został przeszkolony w Agencji i ma zapewnioną stałą pomoc merytoryczną jej pracowników.

Bardzo istotnym narzędziem wspomagającym inwestorów są Specjalne Strefy Ekonomiczne, których zasady działania oraz efekty zostały opisane w dalszej części raportu.

Zgodnie z informacjami pochodzącymi z Zachodniopomorskiego Centrum Obsługi Inwestora („Ankieta dotycząca atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego”) na terenie województwa funkcjonowało m.in.: trzy izby gospodarcze, trzy

stowarzyszenia/centra biznesu, trzy inkubatory, sześć parków, trzy ośrodki doradztwa, dwa punkty kontaktowe PARP, dwie instytucje finansowe.

Poniżej prezentujemy szereg wybranych instytucji okołobiznesowych w województwie zachodniopomorskim, które pracują na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprzez wspieranie rozwoju nowoczesnych technologii i pobudzanie tworzenia powiązań kooperacyjnych oraz innych form współpracy. Są to:

Północna Izba Gospodarcza w Szczecinie (www.izba.info)

Izba jest niezależną organizacją powołaną, by chronić i reprezentować interesy zrzeszonych w niej przedsiębiorców. Celem Izby jest tworzenie warunków rozwoju i unowocześniania życia gospodarczego, wspieranie inicjatyw członków oraz działanie na rzecz rozwoju międzyregionalnych i międzynarodowych kontaktów gospodarczych. Oferta Izby obejmuje m.in.: reprezentację interesów członków, organizację szkoleń, konsultacji, wyjazdów turystycznych i biznesowych, cyklicznych imprez towarzyskich i integracyjnych, usługi promocyjne, pomoc w wyszukiwaniu partnerów gospodarczych, pomoc w rozstrzyganiu sporów (przy Izbie działa Sąd Arbitrażowy Pomorza Zachodniego). Izba wdraża również liczne projekty unijne wpływające na rozwój gospodarczy regionu. Przy Izbie działają: Zachodniopomorski Klaster Budowlany, Klaster Przemysłów Kreatywnych, Zachodniopomorski Klaster Wsparcia Rozwoju i Biznesu, Klub Kobiet, Klaster Praktyki Zarządzania Procesowego.

Skandynawsko-Polska Izba Gospodarcza. Przedstawicielstwo Regionalne w Szczecinie (www.spcc.pl)

SPCC jest stowarzyszeniem ludzi biznesu stworzonym przez i dla przedsiębiorców związanych ze Skandynawią. Główna siedziba SPCC znajduje się w Warszawie, ale organizacja jest aktywna na terenie całego kraju poprzez przedstawicieli działających w Krakowie, Poznaniu, Trójmieście, Szczecinie i we Wrocławiu. Oferta Izby obejmuje m.in.: rozbudowę sieci kontaktów, wymianę doświadczeń i wiedzy, wspieranie skandynawsko-polskich interesów. Izba pomaga firmom stowarzyszonym w SPCC m.in. poprzez: stwarzanie możliwości networkingowych i biznesowych w trakcie spotkań i konferencji, promocję firm członkowskich podczas wydarzeń organizowanych przez Izbę oraz za pośrednictwem portalu internetowego, usługi informacyjne, promowanie kultury skandynawskiej. Dzięki sieci kontaktów SPCC może także świadczyć usługi na rzecz polskich firm chcących zdobyć informacje o rynkach skandynawskich lub firm zainteresowanych znalezieniem partnerów biznesowych - producentów, dystrybutorów, klientów bezpośrednich - w krajach skandynawskich.

Koszalińska Izba Przemysłowo-Handlowa (www.kiph.com.pl)

KIPH jest organizacją samorządu gospodarczego zrzeszającą na zasadzie dobrowolności przedsiębiorstwa z terenu Pomorza Środkowego. Głównym zadaniem Izby jest reprezentowanie interesów skupionych w niej podmiotów gospodarczych wobec organów państwowych, samorządowych oraz innych instytucji i organizacji. Oferta Izby obejmuje m.in.: usługi informacyjne, promocyjne, doradcze, szkoleniowe, usługi wywiadowe gospodarczej,

pomoc w znalezieniu zagranicznego partnera handlowego, usługi tłumaczeń, organizację misji gospodarczych, wyjazdów grupowych na targi zagraniczne, kursów, seminariów, legalizację dokumentów, wydawanie świadectw pochodzenia. Ponadto Izba świadczy pomoc w zakresie kojarzenia partnerów (możliwość umieszczania ofert firm polskich w systemach informacyjnych), a także prezentuje oferty współpracy gospodarczej (oferty firm zagranicznych oferujących i poszukujących usług i towarów w Polsce).

Stowarzyszenie Polskich Gmin Euroregionu „Pomerania” (<http://www.pomerania.org.pl>)

Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Pomerania jest instytucją prowadzącą długofalową politykę edukacyjną w zakresie procesów integracyjnych Polski z Unią Europejską, funduszy pomocowych oraz przedsięwzięć integrujących społeczności lokalne w ramach współpracy transgranicznej. Cele stowarzyszenia to: wspieranie i rozwijanie samorządności gmin, reprezentowanie interesów gmin, wspomaganie współpracy między gminami, pomaganie gminom w ich codziennej działalności, informowanie społeczności lokalnych o idei integracji europejskiej, koordynowanie i wspieranie współpracy przygranicznej w regionie.

Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości (FCIP) (<http://www.fundacja.koszalin.pl>)

Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości (FCIP). FCIP stworzyła i realizuje system kompleksowej obsługi biznesu. Strategia opiera się na skoncentrowaniu w ramach jednej instytucji kompletnego pakietu usług i wypracowaniu narzędzi prowadzących do realizacji kompleksowego wsparcia „krok po kroku” przedsiębiorcy na każdym etapie działalności firmy – od doradztwa i szkoleń traktujących tematykę ogólną oraz ukierunkowaną na specjalistyczne zagadnienia, ofertę wsparcia finansowego, udostępnianie zaplecza lokalowego i technicznego po internacjonalizację działań przedsiębiorstw i przygotowanie do ekspansji na rynki UE.

Fundacja składa się z dwóch działów:

Koszaliński Fundusz Pożyczkowy oraz Centrum biznesu (<http://biznes.koszalin.pl>), które oferuje: doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej, finansowo - ekonomicznej, pozyskiwania funduszy unijnych; szkolenia; wynajem sal konferencyjnych. Organizowane są śniadania biznesowe oraz prowadzony jest Koszaliński Serwis Gospodarczy jako elementy budowania networkingu wśród przedsiębiorców.

Fundacja jest też właścicielem Koszalińskiego Inkubatora Przedsiębiorczości.

Koszaliński Inkubator Przedsiębiorczości Sp. z o.o. (<http://www.inkubatorkoszalin.pl>)

Koszaliński Inkubator Przedsiębiorczości jest Spółką z ograniczoną, która została powołana w 1994 roku przez Fundację Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Koszalinie.

Misją Koszalińskiego Inkubatora Przedsiębiorczości jest promocja i wspieranie nowopowstałych oraz rozwój już istniejących małych firm – szczególnie tych otwieranych przez osoby dotychczas bezrobotne.

Szczeciński Park Naukowo - Technologiczny Sp. z o.o. (Technopark Pomerania)
(<http://www.technopark-pomerania.pl/pl/>)

Celem działalności Technoparku tworzonego przez SPNT Sp. z o.o. jest stwarzanie dogodnych warunków do rozwoju innowacyjności w Szczecinie i regionie ze szczególnym ukierunkowaniem na technologie informacyjne i komunikacyjne (ICT). Oferta Technoparku obejmuje m.in.: wynajem biur, sal konferencyjnych i szkoleniowych, usługi konsultingowe i szkoleniowe, usługę wirtualnego biura, serwerowni (bezpieczne przechowywanie i przetwarzanie danych). Technopark realizuje Program Ekspansji stanowiący zestaw narzędzi wspomagających rozwój nowoczesnych firm branży ICT, którym objęte są wszyscy bardziej doświadczeni lokatorzy Technoparku, dzięki czemu mogą korzystać z szerokiej sieci kontaktów, usług doradczych wspomagających zarządzanie firmą, informacji o pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania, wsparcia marketingowego i PR, branżowych wydarzeń i szkoleń. Poza wsparciem w ramach Programu Ekspansji, firmy ICT w Technoparku mogą korzystać z preferencyjnych cen wynajmu biur, sprzętu, sal konferencyjnych i szkoleniowych, oraz usług centrum danych. Program inkubacji to pakiet usług konsultingowych połączony z najmem powierzchni, który jest adresowany do nowych projektów biznesowych (start-upów), które będą miały swoją siedzibę w Technoparku Pomerania. Ponadto Technopark oferuje powierzchnie coworkingowe, ułatwiające przedsiębiorcom nawiązywanie kontaktów oraz dzielenie się wiedzą i doświadczeniami. Technopark Pomerania został pierwszym i jedynym na Pomorzu Zachodnim ośrodkiem innowacji akredytowanym przez Ministerstwo Rozwoju. Dzięki temu małe i średnie firmy mogą otrzymać unijne dofinansowanie na korzystanie z jego usług wspierających rozwijanie nowych technologii. Dotację można przeznaczyć m.in. na doradztwo biznesowe, wsparcie w patentowaniu technologii czy pomoc w negocjacjach inwestycyjnych i poszukiwaniu partnerów biznesowych.

Goleniowski Park Przemysłowy (<http://goleniow.biz/>)

GPP jest w pełni uzbrojonym technicznie terenem. Park posiada systematycznie rozbudowywaną sieć dróg wewnętrznych przeznaczonych dla ciężkiego transportu. Na terenie Parku funkcjonuje Specjalna Strefa Ekonomiczna będąca podstrefą Kostrzyńsko - Słubickiej SSE. Urząd gminy oferuje inwestorom zainteresowanym działalnością na terenie Parku pomoc organizacyjną i techniczną, a także szybki dostęp do potrzebnych informacji.

Stargardzki Park Przemysłowy (www.sarl.pl)

SPP jest obszarem inwestycyjnym o powierzchni ponad 150 ha. Park zarządzany jest przez Stargardzką Agencję Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. Agencja zapewnia wszechstronną pomoc inwestorom na każdym etapie inwestycji oraz możliwość szybkiego sfinalizowania projektu. Na terenie Parku znajdują się obszary zabudowane obiektami przemysłowymi pozostałymi po likwidowanych lub restrukturyzowanych przedsiębiorstwach oraz tereny niezabudowane, przygotowywane dla nowych inwestycji. Różnorodność branżowa firm zlokalizowanych w Stargardzkim Parku Przemysłowym przyczynia się do poszerzenia oferty rynku pracy o kolejne specjalności i kwalifikacje. Aktualnie w ofercie Stargardzkiego Parku Przemysłowego znajdują się dobrze skomunikowane, w pełni uzbrojone, podzielone na atrakcyjne działki, niezabudowane tereny inwestycyjne o łącznej powierzchni około 15 ha.

Park Przemysłowy Nowoczesnych Technologii w Stargardzie
(<http://www.stargard.pl/Mapa-terenow-inwestycyjnych>)

PPNT zlokalizowany jest na terenie byłego lotniska wojsk radzieckich Kluczewo w Stargardzie. Całkowita powierzchnia Parku to około 850 ha, z których obecnie pozostało około 250 ha przeznaczonych pod inwestycje w pierwszym etapie. Tak duża, zwarta powierzchnia terenu o przejrzystej strukturze własnościowej pozwala na lokowania na terenie Parku nawet największych projektów inwestycyjnych. Część terenów Parku objęta jest statusem SSE przez Pomorską Specjalną Strefę Ekonomiczną. Park wyposażony jest w niezbędną infrastrukturę mediów. Tereny PPNT przeznaczone są dla celów produkcji przemysłowej i działalności produkcyjno-składowej.

Białogardzki Park Inwestycyjny "Invest-Park" Sp. z o.o.
(<http://www.investparkbialogard.pl>)

Oferta Parku obejmuje w pełni uzbrojone tereny inwestycyjne (część obszarów objęta jest statusem Kostrzyńsko-Słubickiej SSE); wynajem lub sprzedaż nowych hal produkcyjnych standardowych lub budowanych według indywidualnych potrzeb inwestorów (nowy obiekt produkcyjny można wynająć z możliwością jego późniejszego zakupu). W „Invest-Parku” funkcjonuje również Inkubator Technologiczny oferujący wynajem powierzchni biurowej oraz produkcyjnej. Ponadto przedsiębiorcom z branży metalowej Inkubator oferuje usługi w ramach Centrum Malowania Proszkowego. Lokując działalność na terenach „Invest-Parku” inwestor otrzymuje wsparcie ze strony Biura Obsługi Inwestora dotyczące m.in: kontaktów z administracją publiczną, szkoleń i rekrutacji pracowników (Bank Kadr). Przy Parku działa Scandinavian Business Club.

Park Technologiczny S.A. w Koszalinie (www.pt.koszalin.pl)

Celem działania PT S.A. jest wspieranie rozwoju przedsiębiorców funkcjonujących w oparciu o innowacyjne technologie (głównie informatyczne i telekomunikacyjne), wzrost konkurencyjności firm, tworzenie miejsc pracy, wzrost atrakcyjności i konkurencyjności gospodarczej miasta Koszalina oraz stymulowanie współpracy środowiska naukowego i lokalnego biznesu. Oferta dla firm obejmuje m.in.: wynajem powierzchni biurowej (w tym w ramach Inkubatora przedsiębiorczości), doradztwo gospodarcze, usługi księgowe i prawne, organizację misji gospodarczych, wyjazdów studyjnych, giełd kooperacyjnych i warsztatów szkoleniowych, pomoc w znalezieniu partnerów krajowych i zagranicznych, usługi w zakresie przygotowania projektów europejskich i pozyskania środków na sfinansowanie inwestycji innowacyjnych, pomoc we wdrażaniu projektów, pomoc w znalezieniu inwestora, wynajem sali konferencyjnej, usługi promocyjne dla firm działających w ramach Parku, e-platformę (e-learningowa platforma szkoleniowa), networking biznes - proces wymiany informacji, zasobów, wzajemnego wsparcia prowadzony dzięki sieci wzajemnych kontaktów w biznesie. Park oferuje również usługi Wirtualnego biura.

Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii w Szczecinie
(www.innowacje.zut.edu.pl)

RClITT działa w ramach Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Centrum prowadzi działalność doradczą i szkoleniową dla firm, naukowców

i absolwentów uczelni w zakresie transferu technologii, finansowania badań i rozwoju oraz wsparcia przedsiębiorczości akademickiej. Ponadto kontaktuje i koordynuje współpracę pomiędzy sferą biznesu a nauką oraz animuje rozwój klastrów przemysłowych. Oferta RCIiT dla przedsiębiorców obejmuje m.in.: poszukiwanie krajowych i zagranicznych partnerów biznesowych, pośredniczenie w transakcjach sprzedaży i zakupu technologii, analizy rynkowe, określanie potencjału innowacyjnego w firmach. Oferta dla przyszłych przedsiębiorców dotyczy m.in. oceny pomysłu na nowy biznes, organizacji spotkań z potencjalnym inwestorem, pomocy w przygotowaniu biznesplanu oraz usług promocyjnych. Na stronie internetowej Centrum znajduje się wyszukiwarka usług oferowanych przez RCIiT dla przedsiębiorców, naukowców oraz studentów, doktorantów i absolwentów.

Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (www.zarr.com.pl)

ZARR S.A. pełni funkcję Regionalnej Instytucji Finansującej w Zachodniopomorskim. Jest regionalnym partnerem Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości współpracującym przy wdrażaniu programów adresowanych do mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Realizuje projekt „Dofinansowanie usług rozwojowych dla zachodniopomorskich MMŚP”. Udziela wsparcia finansowego dla MŚP ze środków UE, Budżetu Państwa i środków własnych ZARR S.A. na rozwój i rozpoczęcie działalności gospodarczej m.in. w formie pożyczek w ramach Zachodniopomorskiego Funduszu Wspierania Przedsiębiorczości. Oferuje usługi doradcze i szkoleniowe dla przedsiębiorców regionalnych.

Zachodniopomorskie Centrum Zaawansowanych Technologii w Szczecinie (<http://www.zczt.ps.pl/spip.php?rubrique8>)

Konsorcjum pod nazwą „Zachodniopomorskie Centrum Zaawansowanych Technologii” zostało utworzone przez uczelnie wyższe (Politechnikę Szczecińską, Pomorską Akademię Medyczną, Akademię Rolniczą w Szczecinie) oraz podmioty gospodarcze. Celem ZCZT jest integracja i intensyfikacja interdyscyplinarnych prac naukowo-badawczych prowadzonych z udziałem zespołów członków tworzących Konsorcjum oraz podmiotów gospodarczych i społecznych, w zakresie technologii i materiałów polimerowych, w tym genomiki. Konsorcjum jest zorientowane na prowadzenie prac lub projektów bilateralnych oraz wielostronnych, krajowych i międzynarodowych, z podmiotami gospodarczymi, stowarzyszeniami o charakterze gospodarczym, a także partnerami ze sfery społeczno-samorządowej. Efektem działalności ma być stymulowanie wzrostu gospodarczego oraz tworzenie nowych firm i miejsc pracy.

Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii (www.innowacje.zut.edu.pl)

Regionalne Centrum Innowacji i Transferu Technologii działa w ramach Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie. Prowadzi działalność doradczą i szkoleniową dla firm, naukowców, studentów i absolwentów uczelni w zakresie transferu technologii, finansowania badań i rozwoju oraz wsparcia przedsiębiorczości akademickiej. Przedsiębiorców wspiera w poszukiwaniu krajowych i zagranicznych partnerów biznesowych (oferuje pakiet usług Enterprise Europe Network), w poszukiwaniu źródeł

finansowania dla innowacyjnych rozwiązań, pomocą w pozyskiwaniu funduszy z Programów Ramowych Unii Europejskiej. Naukowców wspiera w pozyskiwaniu środków na finansowanie prac badawczo-rozwojowych, budowaniu kariery naukowej poprzez stypendia i staże badawcze. Prowadzi własną bazę technologiczną opracowanych na uczelni i przygotowywanych do wdrożenia rozwiązań technologicznych, tematów ekspertyz i badań na zlecenie.

4.2. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH W WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM

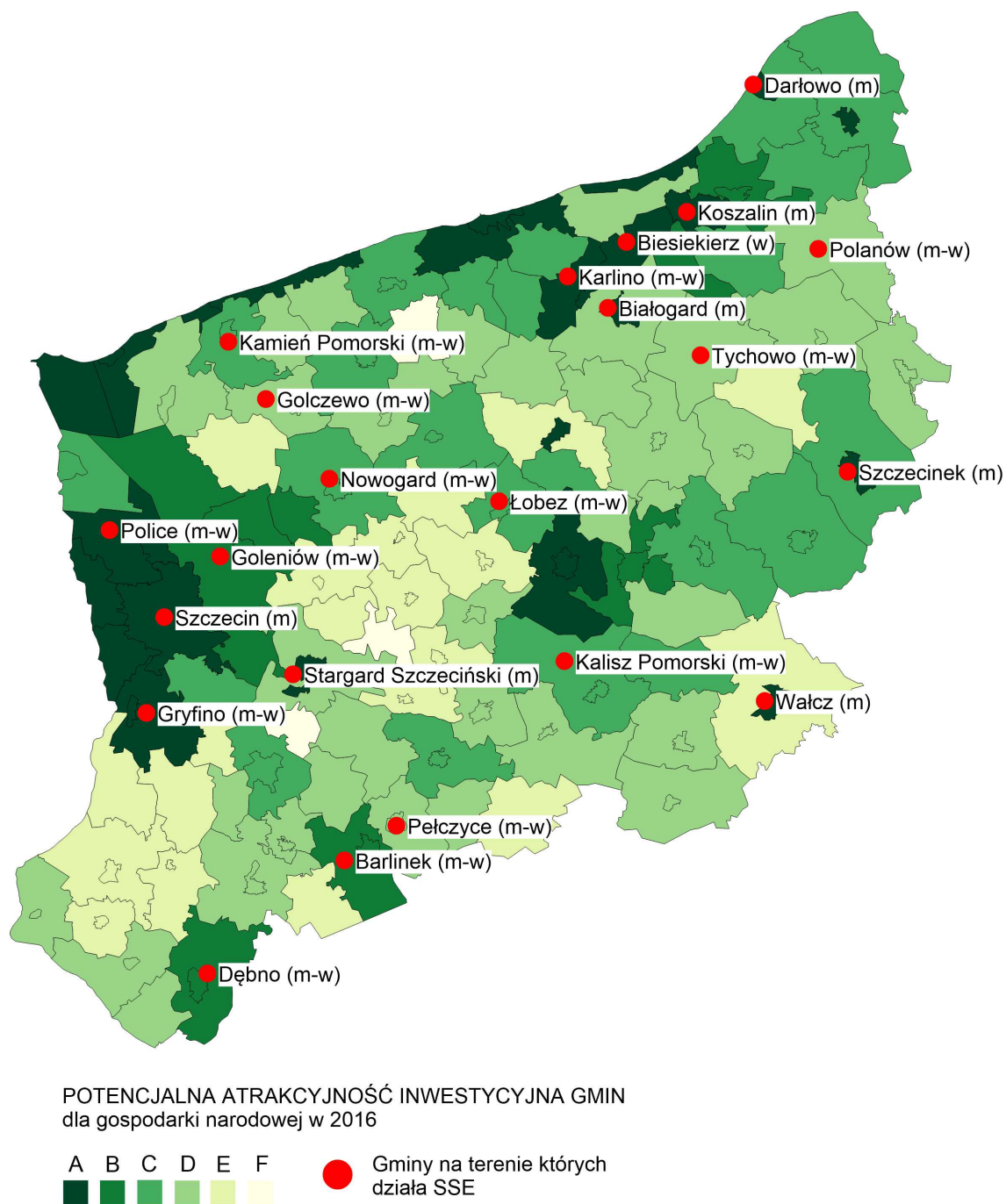
Na terenie województwa zachodniopomorskiego funkcjonują 4 specjalne strefy ekonomiczne: Pomorska, Słupska, Kostrzyńsko-Słubicka i Mielecka. Do końca 2016 r. strefy swoim zasięgiem obejmowały nieruchomości położone na terenie 7 miast i 15 gmin (na terenie gminy Karlino funkcjonują 2 strefy Kostrzyńsko-Słubicka i Słupska, na terenie Szczecina funkcjonują 2 strefy - Mielecka i Kostrzyńsko-Słubicka) - zob. rys. 3.

Pierwsze tereny strefowe powołano w 2002 r. Przedsiębiorstwa strefowe działające w regionie poniosły do końca 2016 r. nakłady inwestycyjne na łączną kwotę 4,5 mld zł, co stanowi 4% wszystkich nakładów inwestycyjnych poniesionych w SSE w Polsce. W tym samym okresie przedsiębiorstwa strefowe utworzyły lub utrzymały 7,5 tys. miejsc pracy w regionie, co stanowi 2% wszystkich miejsc pracy utworzonych w strefach.

Największe wartościowo inwestycje napłynęły do Stargardu Szczecińskiego, Szczecina i Szczecinka - zob. tab. 4 w Aneksie.

W strukturze branżowej pod względem skumulowanej wartości inwestycji na podstawie zezwoleń ważnych na koniec 2016 r. dominuje produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (1,5 mld zł), produkcja drewna i wyrobów z drewna i korka (1,4 mld zł), oraz produkcja wyrobów metalowych gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń (0,9 mld zł). Do kluczowych inwestorów w branży wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych zalicza się BRIDGESTONE STARGARD sp. z o.o. (Belgia), w branży drzewnej KRONOSPAN POLSKA sp. z o.o. (Cypr), Homanit Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i Spółka sp. komandytowa (Niemcy), Barlinek Inwestycje sp. z o.o. (Polska), a z branży wyrobów metalowych Bilfinger Mars Offshore sp. z o.o. (Niemcy), CARGOTEC POLAND sp. z o.o. (Finlandia).

Rysunek 3. Rozmieszczenie specjalnych stref ekonomicznych na terenie województwa zachodniopomorskiego

Źródło: Opracowanie własne.

Zgodnie z planami rozwoju poszczególnych stref ekonomicznych na terenie województwa preferuje się:

- inwestorów będących w stanie zagospodarować tereny postoczniove; branżę metalowa i elektrotechniczna; przemysł produkujący na potrzeby budownictwa; przetwórstwo spożywcze (Kostrzyńsko-Słubicka SSE);
- branżę metalowa, maszynową, elektrotechniczną; produkcję wyrobów na rzecz budownictwa, przetwórstwo spożywcze (Mielecka SSE);
- branżę metalową, maszynową, elektrotechniczną oraz usługi magazynowo-logistyczne; przemysł produkujący na potrzeby budownictwa oraz o przetwórstwo spożywcze (Słupska SSE);
- branżę metalowa, maszynową i elektroniczną; produkcję wyrobów na rzecz budownictwa oraz o przetwórstwo spożywcze (Pomorska SSE).

ANEKS

Tabela 1. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTW DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
Województwo	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Województwa						
DOLNOŚLĄSKIE	0,398	A	A	A	B	B
KUJAWSKO-POMORSKIE	0,260	D	D	E	D	D
LUBELSKIE	0,172	F	F	F	F	F
LUBUSKIE	0,251	D	D	D	C	D
ŁÓDZKIE	0,315	C	B	D	D	D
MAŁOPOLSKIE	0,359	B	B	A	B	B
MAZOWIECKIE	0,420	A	A	A	A	A
OPOLSKIE	0,262	D	D	D	D	D
PODKARPACKIE	0,238	E	E	E	E	D
PODLASKIE	0,192	F	F	E	E	E
POMORSKIE	0,333	B	B	B	A	B
ŚLĄSKIE	0,379	A	A	C	C	B
ŚWIĘTOKRZYSKIE	0,163	F	F	F	F	F
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	0,211	E	E	E	D	E
WIELKOPOLSKIE	0,329	B	B	C	D	B
ZACHODNIOPOMORSKIE	0,309	C	C	C	A	C

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 2. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Powiat	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Powiaty						
m. Świnoujście	0,312	A	A	A	A	A
policki	0,310	A	A	A	A	A
m. Szczecin	0,296	A	A	A	A	A
m. Koszalin	0,281	A	A	A	A	A
kołobrzeski	0,265	B	B	A	A	B
ślawieński	0,239	C	C	B	A	C
kamieński	0,232	C	C	C	A	C
białogardzki	0,231	C	C	D	D	D
szczecinecki	0,230	C	C	C	C	D
goleniowski	0,225	C	D	D	D	D

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań statutowych Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie, przeprowadzonych w 2017 r. pod kierunkiem H. Godlewskiej – Majkowskiej.

TABELA 3. POTENCJALNA ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA GMIN WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO DLA GOSPODARKI NARODOWEJ ORAZ WYBRANYCH SEKCJI

Gmina	PAI1_GN	PAI1_GN	PAI1_C	PAI1_G	PAI1_I	PAI1_M
	Gospodarka narodowa	Gospodarka narodowa	Przemysł	Handel i naprawy	Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Gminy miejskie						
Kołobrzeg (m)	0,246	A	A	A	A	A
Świnoujście (m)	0,241	A	A	A	A	A
Szczecinek (m)	0,241	A	A	A	A	A
Darłowo (m)	0,238	A	A	A	A	A
Szczecin (m)	0,236	A	A	A	A	A
Świdwin (m)	0,234	A	A	A	A	A
Koszalin (m)	0,229	A	A	A	A	A
Stargard (m)	0,226	A	A	A	A	A
Sławno (m)	0,223	A	A	A	A	A
Białogard (m)	0,222	A	A	A	A	A
Wałcz (m)	0,218	A	A	A	A	A
Gminy wiejskie						
Rewal (w)	0,256	A	A	A	A	A
Dobra (Szczecińska) (w)	0,250	A	A	A	A	A
Kołobrzeg (w)	0,246	A	A	A	A	A
Mielno (w)	0,225	A	A	A	A	B
Ustronie Morskie (w)	0,224	A	A	A	A	A
Kołbaskowo (w)	0,221	A	A	A	A	A
Biesiekierz (w)	0,212	A	B	B	A	B
Stepnica (w)	0,203	B	B	A	A	B
Świeszyno (w)	0,201	B	B	B	B	B
Kobylanka (w)	0,199	B	C	B	B	B
Osina (w)	0,192	B	C	C	B	C
Postomino (w)	0,190	C	C	B	C	C
Dygowo (w)	0,189	C	C	C	B	C
Sławno (w)	0,185	C	C	C	D	D
Manowo (w)	0,179	C	C	C	C	C
Stare Czarnowo (w)	0,178	C	C	C	B	C
Szczecinek (w)	0,178	C	C	C	C	D
Darłowo (w)	0,177	C	C	B	C	D
Malechowo (w)	0,176	C	C	C	C	D
Siemyśl (w)	0,174	C	C	D	C	C
Brzeźno (w)	0,174	C	C	C	C	C
Gminy miejsko - wiejskie						
Police (m-w)	0,258	A	A	A	A	A

Międzyzdroje (m-w)	0,226	A	A	A	A	A
Karlino (m-w)	0,226	A	A	A	A	B
Gryfino (m-w)	0,223	A	A	A	A	A
Dziwnów (m-w)	0,220	A	A	A	A	A
Drawsko Pomorskie (m-w)	0,210	A	B	B	A	B
Goleniów (m-w)	0,210	B	B	B	B	A
Sianów (m-w)	0,198	B	B	B	C	C
Złocieniec (m-w)	0,198	B	B	B	A	B
Dębno (m-w)	0,198	B	B	B	B	B
Barlinek (m-w)	0,196	B	B	C	B	B
Borne Sulinowo (m-w)	0,191	C	C	B	C	C
Gościno (m-w)	0,191	C	C	C	B	C
Trzebiatów (m-w)	0,189	C	C	B	A	B
Nowogard (m-w)	0,182	C	C	C	B	B
Choszczno (m-w)	0,182	C	C	C	B	B
Gryfice (m-w)	0,182	C	C	C	B	C
Kamień Pomorski (m-w)	0,181	C	C	C	B	C
Mirosławiec (m-w)	0,180	C	C	C	B	C
Kalisz Pomorski (m-w)	0,179	C	C	C	C	C
Pyrzyce (m-w)	0,178	C	C	C	B	B
Czaplinek (m-w)	0,177	C	C	C	C	C
Łobez (m-w)	0,174	C	C	D	C	C
Nowe Warpno (m-w)	0,174	C	C	D	C	C
Resko (m-w)	0,173	C	C	C	C	C

Objaśnienia: m) – gmina miejska, (w) – gmina wiejska, (m-w) – gmina miejsko-wiejska

Źródło: jak do tab. 1.

Uwaga: wszystkie wskaźniki w raporcie zostały policzone w oparciu o najbardziej aktualne dane z Banku Danych Lokalnych (2017).

TABELA 4. EFEKTY FUNKCJONOWANIA SPECJALNYCH STREF EKONOMICZNYCH NA KONIEC 2016 R.

Nazwa SSE	Powiat, gmina	Skumulowane nakłady inwestycyjne w mln zł	Liczba nowych i utrzymanych miejsc pracy	Sektory wiodące (co najmniej 20% udziału w nowych inwestycjach)
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat choszczeński, Pełczyce (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat goleniowski, Goleniów (m-w)	219,62	1 410	papier i wyroby z papieru, chemikalia i wyroby chemiczne
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat goleniowski, Nowogard (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat gryfiński, Gryfino (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat kamieński, Golczewo (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat kamieński, Kamień Pomorski (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat myśliborski, Barlinek (m-w)	422,06	1 200	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat myśliborski, Dębno (m-w)	-	-	brak inwestycji
Pomorska	Powiat policki, Police (m-w)	-	-	brak inwestycji
Pomorska	Powiat stargardzki, Stargard Szczeciński (m)	1 767,94	1 579	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat łobeski, Łobez (m-w)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka/ Mielecka	Powiat m. Szczecin, Szczecin (m)	586,66	924	wyroby metalowe gotowe, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Kostrzyńsko-Słubicka	Powiat białogardzki, Białogard (m)	-	-	brak inwestycji
Kostrzyńsko-Słubicka/ Słupska	Powiat białogardzki, Karlino (m-w)	458,00	644	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Słupska	Powiat białogardzki, Tychowo (m-w)	-	-	brak inwestycji
Słupska	Powiat drawski, Kalisz Pomorski (m-w)	-	-	brak inwestycji
Słupska	Powiat koszaliński, Biesiekierz (w)	-	-	brak inwestycji
Słupska	Powiat koszaliński, Polanów (m-w)	-	-	brak inwestycji
Słupska	Powiat sławieński, Darłowo (m)	-	-	brak inwestycji
Słupska	Powiat szczecinecki, Szczecinek (m)	512,30	187	drewno i wyroby z drewna i korka, z wyłączeniem mebli; wyroby ze słomy i materiałów w rodzaju stosowanych do wyplatania
Słupska	Powiat wałecki, Wałcz (m)	226,81	342	chemikalia i wyroby chemiczne, metale
Słupska	Powiat m. Koszalin, Koszalin (m)	276,22	1 268	wyroby z gumy i tworzyw sztucznych, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Gospodarki.

TABELA 5. WYKAZ UCZELNI WYŻSZYCH, WYDZIAŁÓW ORAZ PRZYZNANYCH KATEGORII PRZEZ MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

Nazwa szkoły	Kategoria MNiSW
Akademia Morska w Szczecinie	C – Wydział Nawigacyjny
	B – Wydział Inżynieryjno-Ekonomiczny Transportu
	B – Wydział Mechaniczny
Akademia Sztuki w Szczecinie	B – Wydział Edukacji Muzycznej
	B – Wydział Instrumentalny
	B – Wydział Malarstwa i Nowych Mediów
	B – Wydział Sztuk Wizualnych
Koszalińska Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych w Koszalinie	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koszalinie	b.d.
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałczu	b.d.
Politechnika Koszalińska	C – Wydział Technologii i Edukacji
	B – Wydział Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji
	B – Wydział Elektroniki i Informatyki
	B – Wydział Mechaniczny
	B – Wydział Nauk Ekonomicznych
	B – Wydział Humanistyczny
	B – Instytut Wzornictwa
Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie	A+ – Wydział Lekarsko - Biotechnologiczny i Medycyny Laboratoryjnej
	A – Wydział Lekarski z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim
	B – Wydział Nauk o Zdrowiu
	B – Wydział Lekarsko-Stomatologiczny
Stargardzka Szkoła Wyższa Stargardinum w Stargardzie Szczecińskim	b.d.
Szczecińska Szkoła Wyższa Collegium Balticum w Szczecinie	b.d.
Uniwersytet Szczeciński	A – Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
	C – Wydział Biologii
	A – Wydział Kultury Fizycznej i Promocji Zdrowia
	B – Wydział Filologiczny
	B – Wydział Humanistyczny
	B – Wydział Nauk o Ziemi
	B – Wydział Matematyczno-Fizyczny
	B – Wydział Prawa i Administracji
	B – Wydział Teologiczny
	B – Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług

Wyższa Szkoła Administracji Publicznej w Szczecinie	b.d.
Wyższa Szkoła Humanistyczna TWP w Szczecinie	b.d.
Wyższa Szkoła Integracji Europejskiej w Szczecinie	b.d.
Wyższa Szkoła Języków Obcych w Szczecinie	b.d.
Wyższa Szkoła Kosmetologii i Promocji Zdrowia w Szczecinie	b.d.
Wyższa Szkoła Techniczno-Ekonomiczna w Szczecinie	b.d.
Wyższa Szkoła Zawodowa „Oeconomicus” Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego z siedzibą w Szczecinie	b.d.
Zachodniopomorska Szkoła Biznesu w Szczecinie	b.d.
Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie	C – Wydział Budownictwa i Architektury
	A – Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
	B – Wydział Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki
	C – Wydział Nauk o Żywności i Rybactwa
	B – Wydział Elektryczny
	B – Wydział Informatyki
	B – Wydział Biotechnologii i Hodowli Zwierząt
	B – Wydział Techniki Morskiej i Transportu
	B – Wydział Ekonomiczny
	C – Wydział Kształtowania Środowiska i Rolnictwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Wyniki kompleksowej oceny jakości działalności naukowej lub badawczo-rozwojowej jednostek naukowych 2017 (http://www.nauka.gov.pl/g2/oryginal/2017_10/ca19d390d520ad9a37d6f2ba7c8499e4.pdf) (dostęp: 07.11.2017)

Korekta raportu: Paulina Mechło

Redaktor pomocniczy: Wojciech Sabat